

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nárok zaměstnance na náhradu škody v případě neplatné konkurenční doložky

Škoda, kterou je zaměstnavatel povinen v případě neplatné konkurenční doložky zaměstnanci nahradit, může spočívat též v ušlém výdělku zaměstnance u jiného zaměstnavatele, s nímž neuzavřel pracovní smlouvu (a nenastoupil k němu do pracovního poměru), a to i v situaci, kdy zaměstnanec neměl v úmyslu se neplatnou konkurenční doložkou řídit, a odmítl jej přijmout z důvodu (neplatně) sjednané konkurenční doložky do pracovního poměru tento jiný zaměstnavatel.

V případě, který projednával Nejvyšší soud ČR pod sp. zn. 21 Cdo 4509/2018, nižší soudy dovodily, že konkurenční doložka - uzavřená mezi žalobcem - zaměstnancem a žalovaným zaměstnavatelem dne 1. 2. 2013 - je absolutně neplatná, neboť v rozporu s ust. § 310 odst. 1 zákoníku práce nebyl její součástí závazek žalovaného zaměstnavatele, že žalobci - zaměstnanci poskytnou přiměřené peněžité vyrovnání, nejméně však ve výši jedné poloviny průměrného měsíčního výdělku, za každý měsíc plnění závazku (jako protiplnění k závazku zaměstnance zdržet se po dobu jednoho roku výkonu výdělečné činnosti, která by byla shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo která by měla vůči němu soutěžní povahu).[\[1\]](#)

Konkurenční doložka bez závazku zaměstnavatele poskytovat peněžité plnění je neplatná

Zaměstnanec se m.j. domáhal právě i nároku na peněžité plnění vyplývající z konkurenční doložky, protože mezi ním a zaměstnavatelem byla sjednána konkurenční doložka s tím, že zaměstnanec nesmí po dobu 12 celých kalendářních měsíců následujících po měsíci, ve kterém pracovní smlouva skončila, v určené územní oblasti vykonávat „na vlastní a/nebo cizí účet činnost, která je předmětem této smlouvy, a/nebo jakoukoli jinou činnost, která by měla soutěžní povahu vůči podnikání zaměstnavatele“. Zaměstnanec tvrdil, že byl touto konkurenční doložkou vázán a byl nucen odmítnout nabídky zaměstnání v oblasti činnosti žalovaného zaměstnavatele.

Vyhrál výběrové řízení u konkurence, která se však obávala rizik z konkurenční doložky

Zaměstnanec se zúčastnil u jiné společnosti výběrového řízení na pracovní pozici, v němž uspěl, avšak pracovní poměr s ním nebyl uzavřen, neboť společnost informoval o konkurenční doložce sjednané v pracovní smlouvě s předchozím zaměstnavatelem. [\[2\]](#) Společnost tuto skutečnost shledala „rizikovou“ a zaměstnance nepřijala - pracovní smlouvu s ním nesjednala. Za těchto okolností je podle NS ČR nepochybné, že zaměstnanci vznikla škoda, která spočívá v ušlém výdělku u společnosti, u níž se ucházel o místo, a jejíž příčinou byla neplatná konkurenční doložka sjednaná mezi žalobcem - zaměstnancem a žalovaným (původním) zaměstnavatelem, neboť kdyby této konkurenční doložky nebylo, žalobce by uzavřel pracovní poměr s novým zaměstnavatelem, v němž by dosahoval výdělku, jenž byl vyšší než výdělek, který dosahoval u svého tehdejšího zaměstnavatele.

Otázky příčinné souvislosti vzniku škody

Proto předchází závěr odvolacího soudu, že zaměstnanci žádné plnění z (neplatné) konkurenční doložky nenáleží, a to ani v podobě nároku na náhradu škody, neboť tu není zjištěna žádná škoda,

kteřá by byla zaměstnanci vznikla právě proto, že by se on sám předmětnou konkurenční določkou řídil, označil NS za nesprávný.

Odvolací soud vycházel z toho, že pokud k neuzavření pracovní smlouvy mezi žalobcem - zaměstnancem a novým zaměstnavatelem nedošlo proto, že by se sám žalobce chtěl řídit (byť neplatnou) konkurenční določkou, nýbrž proto, že nový zaměstnavatel tuto doložku (nesprávně) vyhodnotil jako (pro sebe) rizikovou, je tu zjištěna jiná příčina, pro kterou žalobce do nového zaměstnání nenastoupil, a došlo tedy k „přetržení“ příčinné souvislosti mezi neplatností konkurenční doložky a vzniklou škodou. - Na příčinné souvislosti mezi neplatnou konkurenční določkou sjednanou mezi zaměstnancem a původním zaměstnavatelem a vzniklou škodou však nemůže nic změnit, podle hodnocení NS, ani okolnost, že zaměstnanec neměl v úmyslu se neplatnou konkurenční določkou řídit a že se proto ucházel o zaměstnání u nového zaměstnavatele, neboť z hlediska uvedené příčinné souvislosti je podstatné, zda se zaměstnanec skutečně řídil neplatnou dohodou o konkurenční doložce [byť by k tomu byl „přinucen“ tím, že zaměstnavatel, u něhož se ucházel o zaměstnání, jej z důvodu (neplatně) sjednané konkurenční doložky odmítl přijmout do pracovního poměru], a nikoli, zda to bylo také jeho úmyslem.)

Rozhodující je, že kdyby nebylo neplatné konkurenční doložky, zaměstnanec by nastoupil do práce u nového zaměstnavatele a dosahoval tam vyššího výdělků než u původního zaměstnavatele a že bez neplatné konkurenční doložky by mu tedy tato škoda na výdělků nevznikla tak, jak vznikla.

Závěr

Vznikla-li následkem neplatnosti konkurenční doložky zaměstnanci škoda a nezpůsobil-li tuto neplatnost zaměstnanec výlučně sám (to je z povahy věci vyloučeno, je-li konkurenční doložka neplatná z důvodu absence závazku zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci přiměřené peněžité vyrovnání), nemůže být neplatnost konkurenční doložky zaměstnanci na újmu. Škoda, kterou je zaměstnavatel povinen v případě neplatné konkurenční doložky zaměstnanci nahradit, může spočívat též v ušlém výdělků zaměstnance u jiného zaměstnavatele, s nímž neuzavřel pracovní smlouvu (a nenastoupil k němu do pracovního poměru) jen proto, že se řídil neplatnou dohodou o konkurenční doložce, vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 4509/2018, ze dne 1. 10. 2019.

Terezie Nývltová Vojáčková

[1] Srov. např. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 2. 2016 sp. zn. 21 Cdo 4393/2015 nebo ve vztahu k obdobné právní úpravě obsažené v zákoně č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2002 sp. zn. 21 Cdo 1276/2001, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2009 sp. zn. 21 Cdo 1773/2008, z nichž zejména vyplývá, že je třeba chápat dohodu o konkurenční doložce vždy jako vzájemný (synallagmatický) závazek, při němž si bývalí účastníci pracovního poměru poskytují hospodářský prospěch navzájem a jsou si navzájem dlužníky i věřiteli, a z tohoto důvodu nelze konkurenční doložku platně sjednat bez současného závazku zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci přiměřené peněžité vyrovnání.

[2] Zaměstnanec se ucházel u nového zaměstnavatele o pracovní pozici účetní specialista - referent pro DPH se specializací refundace DPH ze zahraničí; konkurenční doložku sjednal s předchozím zaměstnavatelem, který podnikal v oblasti refundace DPH a spotřební daně pro mezinárodní silniční přepravce.

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)